

**ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

СХВАЛЕНО
Голова Вченої ради
Житомирського державного
університету імені Івана Франка

Олена ЮРЧУК

ЗАТВЕРДЖЕНО
Ректор
Житомирського державного
університету імені Івана Франка

Галина КИРИЧУК

Протокол № 23 , від 23 грудня 2025

Наказ № 173 , від 23 грудня 2025

**ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ АСИСТЕНТІВ ВЧИТЕЛІВ У КЛАСАХ З
ІНКЛЮЗИВНИМ ТА ІНТЕГРОВАНИМ НАВЧАННЯМ**

1	Розробник (розробники) програми	Котлова Людмила – кандидат психологічних наук, доцент, завідувачка кафедри психології, логопедії та інклюзивної освіти; Васьківська Ірина – старший викладач кафедри психології, логопедії та інклюзивної освіти; Хоменко Наталія – асистент кафедри психології, логопедії та інклюзивної освіти.																														
2	Найменування програми	Інклюзивна освіта без бар'єрів: функції, інструменти та практичні кейси роботи асистента вчителя.																														
3	Мета програми	Удосконалення фахових умінь та знань асистентів учителів для ефективної роботи в інклюзивному освітньому середовищі.																														
4	Напрямок програми	Підвищення кваліфікації фахівців за спеціальністю А3 Початкова освіта, А6 Спеціальна освіта у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою.																														
5	Зміст програми	<table border="1"> <thead> <tr> <th>№ з/п</th> <th>Тема заняття</th> <th>Год</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Професійна роль асистента вчителя в інклюзивному освітньому середовищі</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Індивідуалізація навчання: адаптація і модифікація</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Ефективна комунікація та партнерство у роботі з дитиною, батьками і командою в умовах НУШ</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Індивідуальна програма розвитку: зміст, реалізація та роль асистента вчителя</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Комунікативна компетентність асистента вчителя: профілактика конфліктів у педагогічному колективі</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Особливості навчання і розвитку дітей з РАС</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>7.</td> <td>Особливості організації інклюзивного навчання осіб з ДЦП</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>8.</td> <td>Безбар'єрність, ІКТ та універсальний дизайн як обов'язкова умова навчального процесу</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>9.</td> <td>Збіднене сенсорне середовище: коли і як організувати</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	№ з/п	Тема заняття	Год	1.	Професійна роль асистента вчителя в інклюзивному освітньому середовищі	2	2.	Індивідуалізація навчання: адаптація і модифікація	2	3.	Ефективна комунікація та партнерство у роботі з дитиною, батьками і командою в умовах НУШ	2	4.	Індивідуальна програма розвитку: зміст, реалізація та роль асистента вчителя	2	5.	Комунікативна компетентність асистента вчителя: профілактика конфліктів у педагогічному колективі	2	6.	Особливості навчання і розвитку дітей з РАС	4	7.	Особливості організації інклюзивного навчання осіб з ДЦП	2	8.	Безбар'єрність, ІКТ та універсальний дизайн як обов'язкова умова навчального процесу	2	9.	Збіднене сенсорне середовище: коли і як організувати	2
№ з/п	Тема заняття	Год																														
1.	Професійна роль асистента вчителя в інклюзивному освітньому середовищі	2																														
2.	Індивідуалізація навчання: адаптація і модифікація	2																														
3.	Ефективна комунікація та партнерство у роботі з дитиною, батьками і командою в умовах НУШ	2																														
4.	Індивідуальна програма розвитку: зміст, реалізація та роль асистента вчителя	2																														
5.	Комунікативна компетентність асистента вчителя: профілактика конфліктів у педагогічному колективі	2																														
6.	Особливості навчання і розвитку дітей з РАС	4																														
7.	Особливості організації інклюзивного навчання осіб з ДЦП	2																														
8.	Безбар'єрність, ІКТ та універсальний дизайн як обов'язкова умова навчального процесу	2																														
9.	Збіднене сенсорне середовище: коли і як організувати	2																														

		10.	Допоміжні засоби навчання	2
		11.	Науково-практичний семінар «Кейс-аналіз роботи асистента вчителя з дітьми різних нозологій»	8
		Всього		30
6	Обсяг (тривалість) що встановлюється в годинах та кредитах ЄКТС	30 год / 1 кредит		
7	Форма підвищення кваліфікації	Інституційна форма підвищення кваліфікації		
8	Вид підвищення кваліфікації	Навчання за програмою підвищення кваліфікації		
9	Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться / набуватимуться (загальні, фахові тощо).	<p>Загальні компетентності</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). • Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. • Здатність працювати в команді. • Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. • Здатність генерувати нові ідеї (креативність). <p>Фахові компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти. • Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства. • Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища. • Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища. 		
10	Особа (особи), які виконують програму (рівень вищої освіти, категорія, науковий ступінь, педагогічне/вчене звання, місце та/або досвід роботи тощо)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гребенюк Алла – директорка КУ «Коростишівський ІРЦ», експертка Координаційного центру з розвитку сімейного виховання та догляду дітей, амбасадорка з питань безбар'єрності в Житомирській області; 2. Іскрижицька Анастасія – асистент кафедри психології, логопедії та інклюзивної освіти; 3. Максимець Світлана – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології, логопедії та інклюзивної освіти. 4. Грицюк Надія – фізичний терапевт в КНП «Обласна дитяча клінічна лікарня», фахівець ІРЦ (вчитель-реабілітолог) в КУ «ГІРЦ» ЖМР. 		
11	Строки виконання програми	2026 рік		
12	Місце виконання програми (за місцезнаходженням суб'єкта підвищення кваліфікації та/або за місцезнаходженням замовника тощо),	<p>вул. Велика Бердичівська, 40 м. Житомир, Україна, 10008. За місце знаходженням замовника (за згодою сторін).</p> <p>Очікувані результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • оволодіти практичними прийомами адаптації та 		

	очікувані результати навчання	<p>модифікації навчальних матеріалів;</p> <ul style="list-style-type: none"> • орієнтуватися у нормативно-правовому забезпеченні інклюзивного освіти; • добирати методи та стратегії підтримки відповідно до індивідуальних потреб дитини з ООП; • оволодіти ключовими характеристиками розвитку та навчання дітей з РАС і ДЦП, обирати відповідні методики та підходи до організації їх освітньої підтримки; • розуміти принципи створення збідненого сенсорного середовища та доцільності його використання; • застосовувати професійні стратегії комунікації під час роботи з дітьми, батьками та педагогічним колективом; • уміти інтегрувати в освітній процес допоміжні засоби навчання для підвищення доступності та ефективності; • розуміти принципи доступного простору відповідно до потреб учнів з ООП.
13	Графік освітнього процесу	https://zu.edu.ua/
14	Додаткові послуги (організація трансферу, забезпечення проживання і харчування, перелік можливих послуг для осіб з інвалідністю тощо)	Можливість проживання в гуртожитку (від 100 грн. / доба)
15	Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
16	Забезпечення розміщення програми на веб-сайті	https://etraining.zu.edu.ua/educational-program/2026/